

BRIEVEN UIT DEN VREEMDE

DE GERELEMENTEERDE PROSTITUTIE IN IRAQ

Geachte Redactie,

Tot de belangrijkste voordrachten op sociaal-geneeskundig gebied, gehouden ter gelegenheid van de 3e jaarlijkse bijeenkomst van de British Medical Association (Middle East Branch)* behoorde die van prof. CRITCHLEY welke handelde over de „legalized prostitution”. Uit de bijval welke vooral kwam van de zijde van de venereologen en de voorzitter van de Iraakse Vrouwenvereniging mevrouw TAWFIK WAHBI, kon voldoende worden opge maakt dat ook van deze zijde ernstig wordt gestreefd naar het opheffen van een toestand, die niet verenigbaar is met de idealen van de Verenigde Naties.

Het komt hierop neer dat sedert 1924, het begin van de onafhankelijkheid van Iraq, een eind werd gemaakt aan de misstanden die nog van de Ottomaanse overheersing waren overgebleven. Hiertoe behoorde het vraagstuk van de prostitutie waartegen men meende niet beter te kunnen optreden dan door deze onder gedwongen medische contrôle en toezicht van overheidswege te stellen. Men vormde toen een soort dorpje waarvan het grondgebied nog ligt langs de hoofdverkeersader van Baghdad, waarin een 60-tal grote en kleine huizen een afgesloten geheel vormen met één ingang, aan de hoofdverkeersweg, die dag en nacht onder politiebewaking staat. In een der zijden van het dorp bevindt zich de polycliniek voor geslachtsziekten, waar alle „meisjes van plezier” en in de eerste plaats zij, die in het dorpje verkeren, wekelijks moeten verschijnen met het bekende boekje. Er werden op papier voor de bewoners van dit dorp en voor de houdsters der bordelen regelen ontworpen waarvan ik U enkele zal noemen.

Men kan als vrouw mits men ouder is dan 19 jaar, gezond van geest, niet lijdend aan besmettelijke ziekten, en mits men de Iraakse nationaliteit bezit, bij de betreffende autoriteiten een aanvraag indienen om toegelaten te worden als prostituée in de „brothel area”. Op papier staat dat de vrouwen, die in het dorp haar beroep uitoefenen dit slechts mogen doen van 3 u. n.m. tot 11 u. n.m. Er mogen geen alcoholische dranken worden geschonken en geen verslavingsvergiften worden gebruikt. De bezoekers moeten ouder zijn dan 20 jaar, geen uniform dragen, geen wapenen voeren (zij worden voor de ingang van het Oord der Liefde grondig gefouilleerd omdat het wel eens is voorgekomen dat een beledigde broer volgens de stamrechtspraak zijn zuster benevens degene die met haar geslachtelijk verkeerde zonder haar man te zijn kwam doden). Alle mannen moeten na 11 u. n.m. verdwenen zijn. Indien de vrouwen ziek zijn, moeten zij geneeskundig worden behandeld; zijn zij geslachtsziek dan moeten zij geïsoleerd worden totdat genezing is ingetreden. Indien de prostituée zwanger wordt kan zij in een ziekenhuis geneeskundig worden behandeld en met haar kind in haar tehuis verblijven totdat het kind drie jaar is. Op dat tijdstip wordt het kind aangeboden aan een Weeshuis of een officiële instelling van weldadigheid.

De bordeelhoudster moet ouder zijn dan 35 jaar, een goed karakter hebben, de Iraakse nationaliteit bezitten, niet bekend staan als verslaafd aan alcohol of andere vergiften. De praktijk komt neer op het feit dat vele der „grootmoeders” zoals deze bordeelhoudsters door de inwonsters en bezoekers worden genoemd zelf prostituée zijn geweest, hetzij in de „brothel area” hetzij als „secret prostitute”. Zij zijn rijk aan kennissen — vooral buiten Baghdad — met dochters en het behoeft geen betoog dat er wel de nodige aandrang — met en zonder mooie kleren en versieringen — aan te pas komt om nieuwe inwonsters te verleiden. De reden dat vrouwen zich voor de prostitutie opgeven is meestal te zoeken in de economische sfeer: vroegtijdige dood van de ouders, vlucht voor een gedwongen huwelijk, echtscheiding, kwaadwillige verlating, bedrog. Slechts in de minderheid is het een psychopathische zucht naar een lui leven, voortdurend verkeer met mannen, verlangen naar goed eten en schittering van kleren en sieraden. De houdster van het bordeel is er uit den aard der zaak op uit om haar „kleindochters” aan zich te binden door schuldbekentenissen, die door een voortdurend en olopemd rentestelsel niet meer zijn af te lossen. Mocht dus op een ogenblik de zucht naar een normaal bestaan aanleiding worden tot een vlucht naar de vrije maatschappij, dan staat de politie klaar om het slachtoffer weer terug te brengen.

Hoe ziet de „brothel area” er uit en wordt inderdaad de hand gehouden aan de regelen, die zo gemakkelijk op schrift zijn te stellen? Als men zich via de polycliniek, onder geleide,

*6 en 7 Maart 1953 te Baghdad.

tot het „dorp” toegang verschaft ziet men een verzameling van de oudste en meest verwaarloosde huizen van Baghdad, gescheiden door enkele nauwe straten, die op de werkuren, wanneer meer dan 3000 mannen zich voor een langer of korter durend oponthoud bij de vrouw hunner keuze opgeven overvol zijn. Enkele winkeltjes, een strijkerij gehouden door mannen, vrolijken het geheel op. Bij inspectie is de tentoongestelde koopwaar nogal neutraal — zeep, kauwgom, tandpasta — hoewel mij van ingelichte zijde werd medegedeeld dat men hier ook prophylactica kan krijgen ter voorkoming van venerische aandoeningen. De vraag daarnaar is niet groot, evenmin trouwens die naar anticonceptionele middelen. Het is zeer merkwaardig dat de eerste bewoonsters die ik zag zeke ten minste 7 maanden zwanger waren, en ongeacht deze toestand rustig haar beroep uitoefenden. Een jonge vrouw was net uit het ziekenhuis terug waar zij enige dagen verbleef voor de bevalling — men neemt de vrouwen hier gemiddeld drie dagen op — en zij was ook alweer klaar om haar economische verplichtingen tegenover haar „grootmoeder” na te komen. Het behoeft geen betoog dat de bewoonde kamers van klein tot zeer klein variëren, zij zijn meestal opgevuld door een bed, kinderbed, plus kast, en bieden geen gelegenheid voor enige normale of intieme lichaamsreiniging. De kamers zijn verder donker, duf, meestal beplakt met allerlei zoetelijke voorstellingen, terwijl ter verzekering van de loyaliteit der bewoonsters het portret van koning FEISAL II als het ware toeziet op het onmenswaardige bedrijf dat in de kamers wordt uitgeoefend.

De voedingstoestand van de bewoonsters was bij mijn bezoek zeker beter dan die van de gemiddelde Iraakse vrouw, en het voedsel dat ik op verschillende plaatsen zag bereiden was voldoende. Geheel in het kader van het Midden Oosten was een open „leban” vat (Zure melk) met ijs, wemelend van vliegen en uitgerust met allersmerigste lepels. Overal ziet men verwaarloosde katten en honden, dik onder de zweren. Het feit dat iemand die van kinderen hield de „brothel” bezocht, was voldoende om hem alle kinderen die in deze omgeving waren geboren en getogen te tonen, en ik moet zeggen dat afgezien van het feit dat geregeld de reactie volgens WASSERMANN wordt gedaan en in het algemeen elke Irakse man en vrouw veel van kinderen houdt, er meer dan voldoende waarborgen zijn dat de *voedingstoestand* goed en blijvend goed te noemen is. Lichamelijk mag men zeker deze kinderen niet beklagen, want hun algemene toestand onderscheidt zich zeker gunstig van het gemiddelde Iraakse kind. Wat echter onvergeeflijk blijft, is dat hier kinderen zijn — ik zag er meisjes en jongens ouder dan 3 jaar — die dag en nacht of alleen des daags bij de moeders verblijven. Wij behoeven ons geen enkele illusie te maken over de geestelijke ontwikkeling van deze jeugd die soms getuige is van het bedrijf van de moeder en er althans de klatergoudkant van te zien krijgt. Hoewel op papier geen mannen aanwezig mogen zijn tussen 11 u. n.m. en de volgende dag 3 u. n.m., wemelde het er binnen van mannen die achtereenvolgens ten tonele kwamen als: echtgenoten (het bleek inderdaad waar te zijn dat er getrouwde prostituée's in het dorpje verkeren, wie mannen zich gedurende de werktijden opsluiten in een „coffeeshop” die het kwartier ook nog telt), dienstknechten, verkopers, neefjes, een enkele klant die het veiliger oordeelde om nog niet het wrede daglicht buiten te savoueren. Verder werd mijn aandacht getrokken door twee volkomen viriele typen, die beiden *mannen* bleken te zijn, die zich als *homosexueel* bij de vrouwen hadden aangesloten en nu in dienst heetten te zijn van de organisatie. De leeftijd van de inwonende vrouwen was zeker niet in overeenstemming met de voorschriften aangezien ik meisjes zag van 15 à 16 jaar, terwijl een der bordeelhoudsters vol trots vertelde dat zij de mooiste en de jongste aanwinst van het gehele bedrijf in dienst had: deze werd op 14 jaar geschat. Evenals overal waren ook achter de muren van het „brothel-quarter” twee rangen in bewoonsters te onderscheiden namelijk de eerste klasse die jong, schoon en begeerlijk was en de tweede groep, die in het meer afgelegen gedeelte van het dorp woonde: oudere, afgetakelde en gebrekkige vrouwen (blinden, doven, met choreatische trekkingen) die zich hevig beklaagden dat zij die toch al armoede kenden en honger leden, nu ook nog in het gedeelte moesten wonen waar iedereen maar open en bloot defaeceerde en urineerde.

De medische contrôle op de vrouwen wordt, voorzover het het min of meer mechanische gedeelte betreft, uitgevoerd door verpleegsters die uitstrijkpraeparaten maken van cervix en urethra, bloed afnemen, enzovoort: het ten hemelschreiende was hier nog niet zozeer dat alle decorum dat toch elke vrouw, hoe laag gezonken, nog ambieert, ontbrak, maar wel dat door een tekort aan medische uitrusting dit onderzoek niet anders gezien moet worden dan als een geslaagde poging om de nog niet geïnfecteerden te besmetten, terwijl daarnaast gewilde en ook wel niet gewilde vergissingen bij het onderzoek mogelijk worden. De behandelende arts neemt slechts de uitkomsten van het onderzoek in het boekje op, de uit-

komsten van het uitwendige onderzoek worden alleen vermeld als er sprake is van ziekte.

Als wij nagaan wat de officiële uitkomsten zijn van het wekelijks gedwongen onderzoek, komt het ruw neer op de volgende feiten: van de inwonende vrouwen hebben 100 pCt gonorrhoe, 75 pCt een positieve reactie van WASSERMANN, en 78 pCt zijn besmet met de bacil van UNNA-DUCREY. Niemand wordt geïsoleerd en elke vrouw, ziek of niet, oefent rustig haar beroep uit.

Het aantal inwonsters, dat vroeger 600 bedroeg, is thans gedaald tot nog geen 200. Dit moge op zich zelf zeker een verheugend feit zijn omdat het verloop ten dele op rekening komt van het met succes ontvluchten van deze omgeving en het vinden van een plaats in de maatschappij (betrekking, huwelijk). Anderzijds dienen wij ons te realiseren dat nog geen 200 vrouwen nominaal dagelijks een stroom van meer dan 3000 mannen te verwerken krijgen met alle gevolgen van dien, zowel voor de man als voor haar zelf, terwijl het verdiende geld uitsluitend betaald wordt aan de „grootmoeder” die de kaartjes verkoopt en aan het einde van de avond haar concurrerende „grootmoeders” de ogen gaat uit steken met de praestaties van haar „kleinkinderen”. De practijk is dat de vrouwen zelf geen geld in handen krijgen, zij werken voor kost, inwoning, geneeskundige behandeling als het niet anders kan. Alles wordt aangegrepen om de banden der slavernij — want daar komt het in wezen op neer — strak aangetrokken te houden door het laten oplopen der geldelijke verplichtingen.

Naast deze gereguleerde prostitutie kent Bagdad de geheime prostitutie waarvan de omvang zeker drie tot viermaal zo groot is. Vele bijzonderheden hieromtrent blijven onbekend, omdat de vrouwen, het koste wat wil, uit handen van de politie moeten blijven.

Zijn er voordelen verbonden aan de „toegestane prostitutie” die door het systeem van de „brothel area” wordt toegepast? Over de gehele wereld is men wel de overtuiging toegedaan dat er van enige bescherming tegen het venerische gevaar bij de gedwongen controle geen sprake is. Voegen wij hieraan toe dat wat Iraq betreft de vrouwen nagenoeg in slavernij leven, op genade en ongenade overgeleverd zijn aan de hen exploiterende „grootmoeders”, de gehele dag te midden van ongeletterde soortgenoten moeten verkeren wier enige vermaak is open en bloot de successen van de één uit te meten tegen de tegenslagen van anderen, zich te verdiepen in datgene wat maar aantrekkelijk voor de meest verdorven natuur kan zijn, het contact met de homoseksuele mannen, en allerlei lichtschuwe figuren uit de onderwereld, dan kan men toch niet anders dan alleen maar ernstige morele en lichamelijke gevaren zien. Voeg daar nog bij dat kinderen verplicht zijn van hun eerste levensjaar af het bedrijf mee te maken, dan kan men ook niet anders reageren dan met een schreeuw om opheffing van dit bedrijf. Tenslotte, en het is uiterst merkwaardig dat daaraan door de betreffende autoriteiten niet is gedacht, vormt de „coffee shop” een unieke gelegenheid voor politieke figuren om zich onder het motto van sexueel vermaak in de „brothel area” te verzamelen tot het uitbroeden van politieke plannen meestal van destructieve aard.

De strijd wordt thans aangeboden op het front van betere ontwikkeling van het meisje en de jonge vrouw, zodat zij zich in de maatschappij een behoorlijke, eerbare plaats kunnen veroveren ook als zij niet trouwen. Men wil het zo ver sturen dat schuldbekentenissen ten name van prostituée's geen aanleiding meer kunnen vormen om deze vrouwen met sterke arm der wet terug te voeren, door transacties zoals deze onwettig en eventueel strafbaar te verklaren. Men wil verder strafbaar stellen degenen die een vrouw of dochter verplichten zich te laten prostitueren. Ik hoorde van zeer betrouwbare zijde het verhaal van een onderwijzeres, die had opgemerkt dat een van haar vrouwelijke leerlingen van ongeveer 13 jaar, zo weinig actief meedeed en zo weinig praesteerde. Op een dag zat het kind te huilen en bij wat met aandrang navragen bleek dat zij door haar vader werd gedwongen als prostituée geld te verdienen. Dit gebeurde al sinds een half jaar. Vol vuur wierp de onderwijzeres zich op de verdediging van haar leerlinge, die echter na door haar vader te zijn teruggehaald, zich mooi gekleed en versierd aan haar kwam tonen met de mededeling dat zij toch maar thuis bleef om haar vader het verlangde genoeg te doen. Behalve dat het kind nu elke gelegenheid voor onderricht ontnomen werd was er eigenlijk een hoogst ongewenste toestand gesanctioneerd.

Wij leven thans in de maanden dat de Vrouwenvereniging wederom haar uiterste best doet om in samenwerking met geestelijke leiders, wetgeleerden, parlamentsleden een weekprogramma te organiseren waarin zowel via de radio, als door dagbladen en in voordrachten gewezen zal worden op de meer dan barbaarse toestanden waarin een deel van de Iraakse vrouwen leeft, van wie een aantal kinderen moreel het slachtoffer dreigt te worden. Het zal niet eenvoudig zijn om in een Oosterse samenleving de juiste richtlijnen

te vinden om voor de vrouwen de wegen uit te stippelen die haar tegen exploitatie beschermen; maar of men dit zal doen door de „legalized prostitution” geheel af te schaffen of door het invoeren van een verbeterde huwelijkswetgeving — misschien wel naar Perzisch model, waar men voor een bepaalde termijn met een minimum van drie maanden kan huwen — de hoofdzaak is dat men vooral het oog gevestigd houdt op de kinderen, die thans buiten hun schuld behalve misschien reeds met een hereditaire praedispositie nog met een reeks jeugdherinneringen beladen worden, die niet meer of minder dan desastreus moeten worden genoemd.

Baghdad, 26 Juni 1953

D. P. R. KEIZER

BERICHTEN

BUITENLAND

BELGIË. — **NATIONALE ONDEUGD?** In het Tijdschrift *Voeding* (1953, bl. 320) geven twee Belgische onderzoekers, naar aanleiding van ambtelijke cijfers, enige beschouwingen over de voeding van de Belgische bevolking. Zij zijn van mening dat in hun land de voorlichting op dit gebied nog te wensen laat; de betekenis van diëtisten wordt te weinig erkend. Tevens bevestigen zij een uitspraak van de minister van volksgezondheid „dat de Belgen over het algemeen veel meer eten ter wille van de smaak, die het voedsel geeft, dan ter wille van de waarde ervan”.

Men kan menen dat de minister en de twee geleerden hun landgenoten te kort doen. Men zegt zelfs dat professoren in de physiologische chemie van elke landaard tijdens de maaltijd in de waan zijn dat wat hun goed smaakt hun ook goed zal bekomen.

— **TROOST VOOR BEJAARDEN.** Een tachtigjarige die zich, zij het als leek, op de hoogte houdt van de ontwikkeling der geneeskunst, heeft te verstaan gegeven dat, naar zijn mening, het enige wat de artsen tot nog toe tegen de ouderdom hebben ontdekt, het woord „geriatrie” is (*Scalpel*, 1953, bl. 806).

— **KAMPEN VOOR AAN DIABETES LIJDENDE KINDEREN.** Voor de eerste maal is deze zomer ook in België een kamp voor jongens, lijdende aan suikerziekte, geopend (*Bruxelles médical*, 1953, bl. 1665).

— **STUDIE VAN DE PERINATALE STERFTE.** Het congres voor de studie van de perinatale sterfte zal van 24 tot 27 September te Brussel worden gehouden. Inlichtingen verstrekt het secretariaat, Guldenvlieslaan 67, Brussel.

CANADA. — **TRICHINOSIS.** Te Vancouver heeft men 400 menselijke diaphragma's op *Trichinella* onderzocht, met 16 positieve uitkomsten. In de Verenigde Staten schat men het aantal besmetten vier maal zo hoog. *De Medical Officer* (15 Aug. 1953, bl. 68) herinnert aan een trichinose-epidemie in Engeland, te Wolverhampton, enige jaren geleden waargenomen, maar betwijfelt dat de Engelse bevolking in haar geheel bij stelselmatig onderzoek cijfers van de Canadese of Amerikaanse grootte-orde zou opleveren. (In Nederland vonden BRUG en zijn medewerkers in 1941 van 1000 diaphragma's er 2 besmet. *v.L.*).

ENGELAND. — **CENTRAAL TOEZICHT OP CLINISCH WETENSCHAPPELIJK ONDERZOEK.** Een onlangs verschenen Witboek, getiteld „Clinical research in relation to the National Health Service” bepleit de stichting van een Clinical Research Board met de taak centrale leiding te geven bij het toestaan van subsidies voor clinische onderzoekingen. De *Medical Officer* (8 Augustus 1953, bl. 57) vermoedt dat men wil voorkomen dat geld aan weinig belovende projecten van weinig bekwame onderzoekers wordt verkwist. De redactie dingt op deze bedoeling niet af. Men denke slechts aan de kapitalen verslonden door het onderzoek van kanker: how much, for how long, with how little to show for it.

— **KANKER EN PUBLIEKE VOORLICHTING.** Ter gelegenheid van de gedachtenwisseling over de vraag of publieke voorlichting ten goede komt aan het streven naar tijdige behandeling van kanker, stelt een inzender in de *British Medical Journal* (8 Aug. 1953, bl. 342) de vraag hoe het staat met de kankersterfte van artsen en verpleegsters. Zij behoeven geen voorlichting en zijn dus in dit opzicht in gunstiger positie dan het publiek.

FRANKRIJK. — **DE GESCHIEDENIS VAN HET CHLOROFORM.** Chloroform werd verkregen door SOUBEIRAN (1797-1858), kort daarop ook door LIEBIG. De physioloog FLOURENS stelde in 1847